

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 24/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om produktgodkännanden för vissa byggprodukter samt om vissa lagar som har samband med den

Till miljöutskottet

INLEDNING

Remiss

Miljöutskottet sände den 16 oktober 2012 regeringens proposition med förslag till lag om produktgodkännanden för vissa byggprodukter samt om vissa lagar som har samband med den (RP 82/2012 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för eventuellt utlåtande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- byggnadsråd Teppo Lehtinen, miljöministeriet
- planerare Kjell Brännäs, jord- och skogsbruksministeriet
- ombudsman Raimo Etelä, Sahayrittäjät ry.

Dessutom har ett skriftligt utlåtande lämnats av
— Finlands sågar rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet har behandlat propositionen med avseende på näringsverksamheten på landsbygden.

Lagförslaget bygger på Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter som träder i kraft i sin helhet den 1 juli 2013. Förordningen kommer att ersätta direktivet om byggprodukter. EU-förordningen är direkt tillämplig och förpliktande lag i medlemsstaterna, och överlappande nationell lagstiftning måste upphävas. Den tidigare CE-märkningen i Finland som varit frivillig så när som på några produkter blir obligatorisk för de byggprodukter som omfattas av den så kallade harmoniserade produktstandarden, när förord-

ningen träder i kraft. Regeringen föreslår en ny lag om produktgodkännanden för vissa byggprodukter och samtidigt föreslås den gällande lagen om godkännande av byggprodukter bli upphävd. Propositionen gäller godkännande av byggprodukter som används vid byggande när den harmoniserade produktstandarden enligt EU:s nya förordning om byggprodukter inte tillämpas på produkten.

I EU har CE-märkning av byggprodukter varit obligatorisk redan i tjugo år så länge direktivet om byggprodukter funnits, utom i Finland, Sverige, Storbritannien och Irland. Finland har haft kvar den frivilliga CE-märkningen eftersom vi har så många små aktörer. På landsbygden är exempelvis småskalig sågverksamhet en

viktig binäring till jordbruket, men frågan handlar också om annan byggrelaterad näringsverksamhet. Större företag som tillverkar byggprodukter på export har redan tidigare CE-märkt sina produkter frivilligt. Utskottet framhåller att den nya CE-märkningen medför extra arbete och mer byråkrati plus större kostnader för i synnerhet mindre aktörer som inte tidigare använt den frivilliga CE-märkningen. Risken är att en del av de mindre sågarna nu lägger ner verksamheten.

De nya harmoniserade produktstandarderna för sågat virke är EN 14081-1 (Sågat konstruktionsvirke) och EN 14915 (Träpaneler). I övrigt finns det inga harmoniserade produktstandarder eller CE-märkningsskyldighet för sågat virke. För de byggprodukter som än så länge inte behöver CE-märkas föreslår regeringen tre alternativ för frivilligt godkännande på nationell nivå. Redan tidigare har miljöministeriet bemyndigat VTT för typgodkännande inom byggbranschen. De nationella alternativen till typgodkännande är kontrollintyg och tillverkningskontroll. Alla formerna för godkännande får tillämpas på bygande inom jordbruks- och landsbygdsföretag. I de undantagsfall som avses i artikel 5 i förordningen behöver ingen prestandadeklARATION upprättas och produkterna behöver då inte heller CE-märkas. Exempelvis byggprodukter som tillverkas på bygplatsen för byggnadsverket behöver över huvud taget inte CE-märkas.

I de landsomfattande projekten i utvecklingsprogrammet för landsbygden på Finlands fastland 2007—2013 har man med information och utbildning hjälpt företagen inför den kommande CE-märkningen. Enligt vissa uppskattningar kostar den första kontrollen av sågen som krävs för CE-märkning av sågat konstruktionsvirke ungefär 3 000 euro. Därefter kostar kontrollen ungefär 1 500 euro. Extra arbete ger också den interna kvalitetskontrollen i den omfattning som den så kallade FPC-manualen kräver. Processen för godkännande av byggprodukter orsakar småföretag med liten omsättning orimligt stora extra kostnader i relation till deras storlek, menar

utskottet och anser att målet bör vara att minimera kostnaderna. Det är viktigt att det snabbt utreds om gruppcertifiering eller något annat förenklat förfarande kan införas för små sågar. Tillgänglig information har inte övertygat utskottet om att gruppcertifiering eller något annat förenklat förfarande inte kan utnyttjas när det gäller småskalig verksamhet.

I artikel 37 i förordningen om byggprodukter ingår det bestämmelser om förenklade förfaranden för mikroföretag. Genom att tillämpa de förenklade förfarandena effektivt går det att underlätta för småföretag på landsbygden och ge dem möjligheter att fortsätta med verksamheten. Det är beklagligt att tolkningen av EU-förordningen är otydlig beträffande hur legosågning i fortsättningen ska tolkas och situationer när skogsägare låter grannsågen såga virke. Om exempelvis en fastighetsägarers virke sågas med en mobil såg för eget bruk, finns det sågade virket inte på marknaden och behöver följaktligen inte CE-märkas. Inte heller byggprodukter för ombyggnad behöver CE-märkas om de har tillverkats på traditionellt sätt eller på ett sätt som i övrigt respekterar byggnadsminnet och i en icke-industriell tillverkningsprocess.

Följaktligen anser utskottet det nödvändigt att problemen i propositionen med småskalig näringsverksamhet på landsbygden måste lösas för att dagens fungerande förfarande kan fortsätta så långt som möjligt. Vidare anser utskottet att man inte heller i fortsättningen får kräva CE-märkning vid exempelvis bearbetning på byggarbetsplatsen med traditionell fältsåg eller när man använder eget virke. Dessutom måste småföretagarnas nya kostnader för CE-märkning vara skäliga och det kan de bli med bland annat gruppcertifiering eller något annat förfarande.

Ställningstagande

Utskottet anför

att finansutskottet bör beakta det som sägs ovan.

Helsingfors den 9 november 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Leppä /cent
vordf. Lauri Heikkilä /saf
medl. Markku Eestilä /saml
Satu Haapanen /gröna
Lasse Hautala /cent
Reijo Hongisto /saf
Anne Kalmari /cent

Pirkko Mattila /saf
Jari Myllykoski /vänst
Mats Nylund /sv
Katja Taimela /sd
Tytti Tuppurainen /sd
Teuvo Hakkarainen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Jaakko Autio.